

LƯỢC SỬ THẾ GIỚI BẰNG TRANH

Tranh chấp và hòa giải

17

Chủ biên: Li Zheng - Người dịch: Thanh Uyên

Dành cho lứa tuổi 9+

NHÀ XUẤT BẢN KIM ĐỒNG

Trang 1:

Chương 1: Chiến tranh Lạnh giữa các siêu cường

Năm 1945

Đức Quốc xã đầu hàng vô điều kiện. Thế Chiến II kết thúc tại chiến trường châu Âu.

Năm 1946

Tổ chức phiên họp đầu tiên của Đại Hội đồng Liên Hợp Quốc. Winston Churchill phát biểu bài diễn văn "Bức màn sắt" nổi tiếng

Năm 1997

Cừu Dolly chào đời tại Vương quốc Anh.

Năm 2000

Hoa Kỳ tuyên bố vẽ xong bản phác thảo đầu tiên của bộ gen người.

Trang 02: Hoa Kỳ và Liên Xô

Trang 15: Berlin bị phong tỏa

Trang 22: Nước CHXHCN Trung Hoa non trẻ và Chiến tranh Triều Tiên

Năm 1956

Tổng thống Ai Cập Nasser tuyên bố thu hồi và quốc hữu hóa kênh đào Suez, dẫn đến cuộc khủng hoảng kênh đào Suez.

Năm 1949

Liên Xô tuyên bố sở hữu bom nguyên tử. Thành lập tổ chức Hiệp ước Bắc Đại Tây Dương (NATO). Hai nước Cộng hòa Liên bang Đức và Cộng hòa Dân chủ Đức lần lượt được thành lập.

Năm 1959

Thành lập Cộng đồng kinh tế châu Âu (EEC). Fidel Castro phát động cách mạng vũ trang, giành được chính quyền Cuba. Thủ tướng Liên Xô Khrushchev sang thăm Hoa Kỳ.

Năm 1952

Hoa Kỳ thử bom H thành công.

Năm 1955

Tổ chức Hội nghị Á-Phi lần thứ nhất. Thành lập Khối Hiệp ước Warsaw.

Năm 1962

Ba nước Hoa Kỳ-Anh-Liên Xô kí kết Hiệp ước cấm thử nghiệm vũ khí hạt nhân một phần.

Năm 1960

Các nước châu Phi lần lượt độc lập, sử sách gọi đây là "Năm châu Phi".

Năm 1967

Thành lập Cộng đồng châu Âu (EC).

Năm 1992

Hình thành Khu vực thương mại tự do Bắc Mỹ.

Năm 1995

Thành lập Tổ chức Thương mại thế giới (WTO).

Trang 39:

Chương 2:

Hướng tới hòa bình

Trang 40: Sự ra đời của các nước Á-Phi

Trang 53: Nguy cơ chiến tranh hạt nhân

Trang 71:

Chương 3:

Việt Nam kháng chiến chống Mỹ

Trang 72: Việt Nam kháng chiến chống Mỹ

MỤC

LỤC

Trang 147:

Niên biểu sự kiện lịch sử

Trang 82: Kinh tế toàn cầu phát triển mạnh

Trang 107: Cùng nhau khai thác vũ trụ

Trang 118: Ảnh hưởng của khoa học kỹ thuật tới tương lai

Trang 81:

Chương 4:

Thế giới ngày nay

Chương 1: Chiến tranh Lạnh giữa các siêu cường

Nội dung chính:

Hoa Kỳ và Liên Xô

Sau Thế Chiến II, Hoa Kỳ và Liên Xô trở thành bá chủ thế giới, kéo bè kéo cánh và đối đầu trong cuộc Chiến tranh Lạnh.

Berlin bị phong tỏa

Bất đồng ý kiến giữa Hoa Kỳ, Anh với Liên Xô đã dẫn đến cuộc khủng hoảng Berlin: Nước Đức bị chia rẽ, Berlin bị phong tỏa.

Nước CHND Trung Hoa non trẻ và Chiến tranh Triều Tiên

Sau khi kháng chiến chống Nhật thắng lợi, Quốc dân đảng phát động cuộc nội chiến, cuối cùng đảng Cộng sản giành chiến thắng. Nước CHND Trung Hoa mới ra đời lại tham gia cuộc chiến tranh chống quân xâm lược Mỹ của bán đảo Triều Tiên.

Phong trào độc lập của các thuộc địa sau Thế Chiến II khiến cho “đại gia đình thế giới” có thêm mấy chục thành viên mới. Rất nhiều quốc gia trong số đó đã nỗ lực không ngừng nghỉ để thoát khỏi sự chèn ép trong cuộc tranh bá giữa Hoa Kỳ-Liên Xô và bảo vệ lãnh thổ của riêng mình. Sự hợp tác của các quốc gia thuộc Thế giới thứ ba* cùng với ý thức tập thể, không phụ thuộc cường quyền đã phát huy được tác dụng và sức mạnh đáng kể trong các công việc của thế giới.

Sau chiến tranh, xã hội loài người một lần nữa trải qua cuộc cách mạng khoa học kĩ thuật. Năng suất lao động được nâng cao, cuộc sống của nhân loại nói chung cũng được cải thiện rất nhiều. Trái Đất dường như bị thu nhỏ lại khi con người có thể đến được mọi góc ngách trên thế giới. Thế nhưng, song song với điều đó, sự tiến bộ của khoa học kĩ thuật quân sự đồng nghĩa với việc nhiều quốc gia nắm giữ vũ khí hạt nhân mang sức sát thương lớn chưa từng thấy. Ngoài ra, các vấn đề môi trường cũng ngày càng trở nên nghiêm trọng hơn. Làm thế nào để phát triển mà vẫn để lại cho con cháu đời sau một môi trường sống trong lành sẽ là thách thức to lớn mà thế hệ chúng ta cần phải ứng phó thận trọng.

*Thế giới thứ ba: bao gồm một số quốc gia của châu Á; châu Phi và châu Mỹ Latinh.

Hỏa Kỳ và Liên Xô

Mở màn vào năm 1939, Thế Chiến II cuối cùng đã kết thúc vào năm 1945.

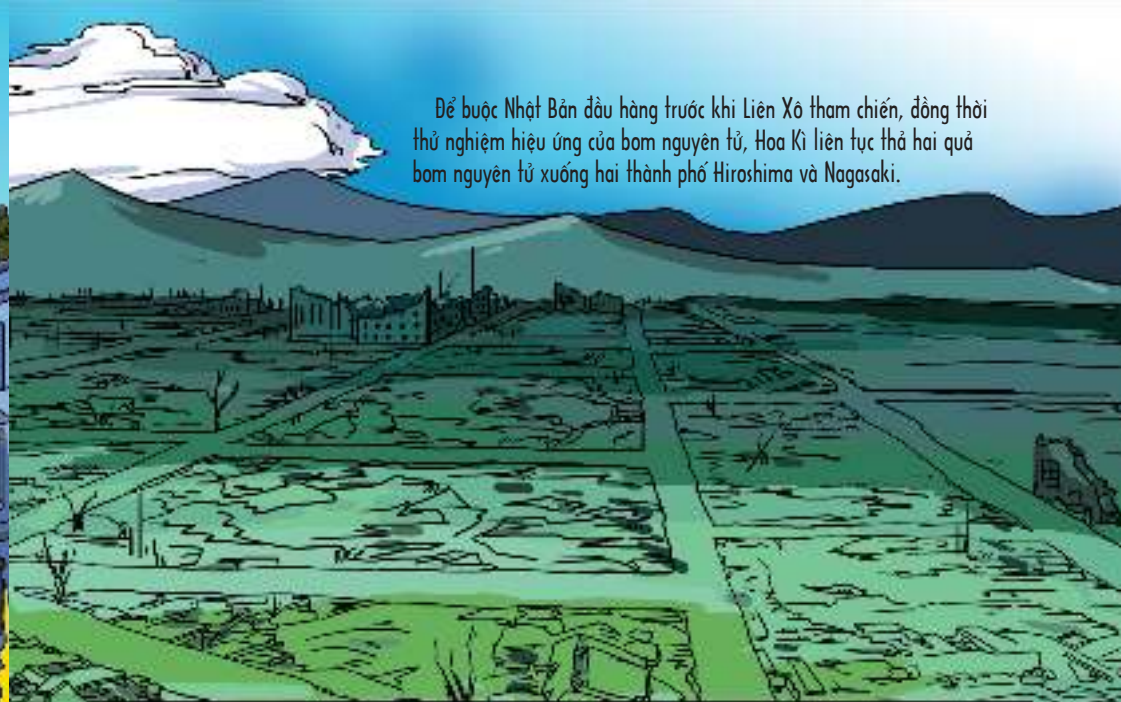
KHÀ KHÀI!
CHUYÊN NÀY TÔI
LƯỢT CHÚNG TA TẤN
CÔNG THỦ ĐỘ CỦA
LỬ QUỐC XÃ!

Tháng 4 năm 1945,
Hồng quân Liên Xô thu
phục được Berlin.
Ngày 8 tháng 5 năm
1945, nước Đức đầu
hàng vô điều kiện. Thế
Chiến II kết thúc tại
chiến trường châu Âu.

Tháng 8 năm 1945,
quân Nhật cũng bắt
đầu thất bại tại khu
vực Thái Bình Dương.

Để bước Nhật Bản đầu hàng trước khi Liên Xô tham chiến, đồng thời thử nghiệm hiệu ứng của bom nguyên tử, Hoa Kỳ liên tục thả hai quả bom nguyên tử xuống hai thành phố Hiroshima và Nagasaki.

Ngày 8 tháng 8

Trong phiên tòa Nuremberg, có tổng cộng 12 kẻ cầm đầu đảng Quốc xã bị phán quyết tội tử hình. Đáng tiếc là nhân dân không thể tự tay xử tội tên trùm phát xít Hitler.

**HERMANN
GÖERING,
JOACHIM VON
RIBBENTROP...
TỬ HÌNH!**

Đồng thời, phiên tòa Tokyo cũng được tổ chức tại Nhật Bản...

HÔM NAY, TÒA ÁN XÉT XỬ NHỮNG TỘI PHẠM PHÁT ĐỘNG CHIẾN TRANH BỮA BÃI, PHÁ HOẠI HÒA BÌNH THẾ GIỚI.

NHỮNG HÀNH VI CỦA CÁC NGƯỜI KHIẾN CHO CÁC QUỐC GIA BỊ CUỐN VÀO CHIẾN TRANH PHẢI CHỊU TỔN THẤT NẶNG NỀ, DO ĐÓ CÁC NGƯỜI PHẢI BỊ TRỪNG PHẠT.

Tojo Hideki tại phiên tòa Tokyo

PHIÊN TÒA TOKYO

Phiên tòa Tokyo, hay còn được gọi là Phiên tòa của Tòa án Quân sự Quốc tế Viễn Đông, là phiên tòa quốc tế kéo dài hai năm rưỡi xét xử những tội phạm chiến tranh hàng đầu Nhật Bản trong Thế Chiến II. Những nhân vật bị xét xử gồm 25 người là chính khách hoặc quân nhân thuộc tầng lớp lãnh đạo của Nhật Bản trong chiến tranh. Thẩm phán của phiên tòa do Liên Hợp Quốc lựa chọn.

Tuy nhiên, cũng có người cho rằng việc các nước chiến thắng đơn phương trừng phạt lãnh đạo của các nước bại trận là không đúng. Sau phiên tòa, vẫn còn rất nhiều vấn đề đáng suy ngẫm.

Tháng 11 năm 1948, phiên tòa Tokyo kết thúc. 7 người kẻ cả Tojo Hideki bị khép tội tử hình.

Tháng 10 năm 1945, vì hòa bình và sự ổn định của thế giới, các nước quyết định thành lập tổ chức Liên Hợp Quốc.

NHÂN DÂN CÁC NƯỚC ĐỀU BIẾT RÕ NHỮNG BI KỊCH MÀ HAI CUỘC THỂ CHIẾN ĐEM LẠI CHO CHÚNG TA. ĐỂ CHÚNG KHÔNG TÁI DIỄN, PHẢI SOẠN THẢO RA LUẬT PHÁP QUỐC TẾ ĐỂ NGĂN NGỪA CHIẾN TRANH VÀ NHỮNG HÀNH VI TƯƠNG TỰ.

HÃY CÙNG THÀNH LẬP MỘT TỔ CHỨC QUỐC TẾ ĐỂ DUY TRÌ NỀN HÒA BÌNH THẾ GIỚI!

**TỔNG THỐNG HÒA KỲ
HARRY S. TRUMAN**

CÓ LIÊN MINH QUỐC TẾ THÌ CHÚNG TA TRÁNH ĐƯỢC CHIẾN TRANH RỒI!

TÔI CŨNG KHÔNG MUỐN PHẢI TRÁI QUA CHIẾN TRANH NỮA, CHÚNG TA ĐÃ MẤT MẤT QUÁ NHIỀU THỨ RỒI.

HI VỌNG LIÊN HỢP QUỐC SẼ DUY TRÌ HÒA BÌNH THẾ GIỚI!

Lãnh thổ Hoa Kỳ hoàn toàn cách xa chiến trường trong Thế Chiến II nên không phải chịu nhiều tổn thất. Thậm chí, trong chiến tranh, Hoa Kỳ đã cung cấp số lượng lớn vũ khí cho hai bên tham chiến và nhờ đó phát tài. Sau Thế Chiến II, Hoa Kỳ đứng trên đỉnh cao thế giới với vị thế hoàn toàn mới.

NƯỚC MÌ MUÔN NĂM!

CHÚNG TA LÀ QUỐC GIA HÙNG MẠNH NHẤT THẾ GIỚI!

Do chiến tranh tàn phá, các ngành công nghiệp nặng của Liên Xô bị phá hoại nặng nề. Hơn 20 triệu người mất mạng trong chiến tranh, nhân dân bận rộn với công cuộc tái thiết đất nước.

HÍC! LỬ TRẺ NHÀ TÔI ĐỀU HI SINH TRONG CHIẾN TRANH, NHÀ CỬA CŨNG BỊ TÀN PHÁ! SAU NÀY CHỈ CÒN MỘT MÌNH, TÔI BIẾT SỐNG SAO ĐÂY?

NGƯỜI THÂN ĐỀU BỎ TÔI MÀ ĐI, CHỈ CÒN LẠI TÔI VÀ HAI ĐỨA NHỎ NÀY...

HỒI ĐỒNG BÀO, HÃY RA SỨC XÂY DỰNG LẠI QUÊ HƯƠNG CỦA CHÚNG TA!

STALIN - THỦ TƯỚNG LIÊN XÔ

Thống kê số người chết trong Thế Chiến II
 Trong Thế Chiến II, số người chết khoảng hơn 50 triệu người, chủ yếu là binh lính. Sau đây là một vài con số:
 Liên Xô: 26,8 triệu người (chiếm khoảng 10% tổng dân số)
 Hoa Kỳ: 380.000 người (binh lính)
 Trung Quốc: 18 triệu người (chỉ trong lãnh thổ Trung Quốc)
 Nam Tư: 1,7 triệu người
 Anh: 400.000 người
 Pháp: 300.000 người
 Đức: 8 triệu người
 Nhật Bản: 3 triệu người
 Ý: 200.000 người

Với sự kêu gọi của Liên Xô, nhiều nước Đông Âu như Ba Lan, Tiệp Khắc, v.v... đã thành lập quốc gia xã hội chủ nghĩa.

Tại Anh, Công đảng thay thế đảng Bảo Thủ trở thành đảng cầm quyền. Đảng Cộng sản tại hai nước Pháp và Ý cũng không ngừng tăng cường ảnh hưởng.

NẾU CỨ THỂ NÀY THÌ KHÔNG ỔN CHỨT NÀO...

LỰC LƯỢNG CỦA CHỦ NGHĨA TƯ BẢN SẼ SUY YẾU. NƯỚC MÌ CHÚNG TA KHÔNG THỂ CHỈ NGỒI NHÌN!

CHỦ NGHĨA TƯ BẢN VÀ CHỦ NGHĨA CỘNG SẢN

Chủ nghĩa tư bản là phương thức vận hành xã hội trong đó các nhà tư bản sở hữu số lượng lớn tư bản (nguồn vốn và tài sản) và thuê lao động thực hiện các công việc sản xuất.

Chủ nghĩa cộng sản là hệ tư tưởng thông qua sự phát triển lực lượng sản xuất để hướng tới xã hội không có mâu thuẫn giai cấp, tự do, bình đẳng.

Hiện nay, các quốc gia tư bản chủ nghĩa gồm có Hoa Kỳ, Nhật Bản, Anh, Pháp, v.v... Còn các quốc gia theo chủ nghĩa cộng sản gồm có Việt Nam, Trung Quốc, Cu Ba, v.v...

Một số quốc gia theo chủ nghĩa cộng sản cho rằng giai đoạn đầu của chủ nghĩa cộng sản là chủ nghĩa xã hội. Sau Thế Chiến II, phần lớn các nước ở Tây Âu theo chủ nghĩa tư bản, còn đa số các nước Đông Âu theo chủ nghĩa xã hội.

Dù cùng chung kẻ thù trong Thế Chiến II, nội bộ phe Đồng minh vẫn bắt đầu rạn nứt khi chiến tranh kết thúc.

Tháng 3 năm 1946, Thủ tướng Anh Churchill sang thăm Hoa Kỳ, đồng thời diễn thuyết công khai tại trường đại học. Ông mô tả sự xuất hiện của các quốc gia theo chủ nghĩa cộng sản tại châu Âu là "một bức màn sắt được kéo ngang qua lục địa".

NẾU MỞ BẢN ĐỒ RA, CHÚNG TA SẼ THẤY CÓ MỘT ĐƯỜNG ĐỎ CHIA ĐÔI LỤC ĐỊA CHÂU ÂU TỪ BIỂN BALTIC Ở BẮC ÂU TỚI BIỂN ADRIATIC Ở NAM ÂU.

ĐÓ LÀ VÌ CÓ MỘT SỐ QUỐC GIA PHẢI CHỊU ÁP LỰC NGÀY CÀNG TĂNG TỪ PHÍA LIÊN XÔ TRONG CÔNG CUỘC CẢI CÁCH VĨ CÙNG GIAN NAN.

Churchill đã dùng hình ảnh so sánh mạnh mẽ để phê phán động thái bế quan tỏa cảng của các nước Đông Âu do Liên Xô đứng đầu.

Tháng 3 năm 1947, Tổng thống Hoa Kỳ Harry S. Truman đã phát biểu "Học thuyết Truman" tại Quốc hội.

Tổng thống Truman yêu cầu Quốc hội ủy quyền cho chính phủ Hoa Kỳ cung cấp gói viện trợ 400 triệu đô la Mi cho các nước xin viện trợ như Hi Lạp, Thổ Nhĩ Kỳ.

THẾ GIỚI NGÀY NAY ĐÃ CHIA THÀNH HAI PHE CHỦ NGHĨA TƯ BẢN VÀ CHỦ NGHĨA XÃ HỘI. CÁC NƯỚC THUỘC 2 PHE NÀY KHÔNG THỂ NHẤT TRÍ VỚI NHAU VỀ MẶT QUAN ĐIỂM.

NƯỚC MỸ CHÚNG TA CẦN PHẢI ĐẤU TRANH VỚI CÁC NƯỚC XÃ HỘI CHỦ NGHĨA ĐẾN CÙNG. NƯỚC MỸ PHẢI LẤY TỪ CÁCH TIÊN PHONG ĐỂ GIẢI CỨU NHỮNG NƯỚC TỰ NGUYỄN RỒI BỎ CHỦ NGHĨA XÃ HỘI VÀ GIÀNH LẤY TỰ DO.

ĐẦU TIÊN LÀ BÀI DIỄN VĂN "BỨC MÀN SẮT" CỦA CHURCHILL. BÂY GIỜ TỔNG THỐNG TRUMAN CŨNG BẮT ĐẦU TỎ THÁI ĐỘ.

LỄ NÀO CHỈ VÌ THỂ CHÊ QUỐC GIA KHÁC NHAU MÀ PHẢI DÙNG ĐẾN VŨ LỰC ĐỂ GIẢI QUYẾT Ứ?

PHIÊN PHỨC RỒI ĐÂY. THẾ CHIẾN II VỪA MỚI CHẤM DỨT MÀ!

Tháng 6 năm 1946, Quốc vụ khanh Hoa Kỳ là George Marshall đã công bố "Kế hoạch Marshall"* tại trường Đại học Harvard.

*Kế hoạch Marshall: tức là Kế hoạch phục hưng châu Âu.

ĐỂ GIÚP CÁC NƯỚC NHANH CHÓNG KHÔI PHỤC TỪ ĐỒNG TRO TÀN CỦA CHIẾN TRANH, HOA KỲ QUYẾT ĐỊNH VIỆN TRỢ KINH TẾ TOÀN DIỆN CHO CÁC NƯỚC TRÊN THẾ GIỚI.

CHÚNG TA HÃY LẤY HÒA BÌNH ỔN ĐỊNH LÀM NỀN TẢNG, LẤY THẾ GIỚI PHỒN VINH LÀM MỤC TIÊU ĐỂ CÙNG NẮM TAY NHAU TIẾN LÊN PHÍA TRƯỚC.

GEORGE MARSHALL - QUỐC VỤ KHANH HOA KỲ

TUYỆT QUÁ, NHƯ VẬY THÌ CÁC NƯỚC ĐỀU CÓ THỂ NHANH CHÓNG BƯỚC RA KHỎI BÓNG TỐI CỦA CHIẾN TRANH.

MỘT KẾ HOẠCH TUYỆT VỜI NHƯ THẾ CHỈ ĐƠN GIẢN LÀ SỰ GIÚP ĐỠ MÀ KHÔNG CÓ MỤC ĐÍCH NÀO KHÁC Ứ?

THƯA NGÀI BỘ TRƯỞNG, NGÀI CÓ THỂ NÓI SƠ QUA VỀ Ý ĐỒ THỰC SỰ CỦA KẾ HOẠCH MARSHALL ĐƯỢC KHÔNG A?

ĐÓ LÀ MỘT KIỂU XÂM LƯỢC VỀ KINH TẾ MÀ HOA KỲ LỢI DỤNG HỒNG KIẾM SOÁT CÁC NƯỚC ĐƯỢC VIỆN TRỢ. HỌ DÙNG CÁCH NÀY ĐỂ MỞ RỘNG BẢ QUYỀN. TÔI SẼ KHÔNG BAO GIỜ TÁN ĐỒNG.

MOLOTOV - BỘ TRƯỞNG NGOẠI GIAO LIÊN XÔ

KẾ HOẠCH MARSHALL CÓ PHÙ HỢP VỚI LIÊN XÔ KHÔNG?

ĐƯƠNG NHIÊN RỒI, ĐÂY LÀ KẾ HOẠCH VIÊN TRỢ TOÀN CẦU MÀ. TUY NHIÊN, KẾ HOẠCH CHẤM HỨNG 5 NĂM CỦA LIÊN XÔ ĐÃ ĐƯỢC TRIỂN KHAI TOÀN DIỆN RỒI, CHO NÊN...

CHÚNG TA SẼ ĐỔNG TOÀN LỰC NGĂN CHẶN SỰ XÂM LƯỢC VỀ KINH TẾ CỦA HOA KÌ!

Tháng 1 năm 1949, Liên Xô cùng 5 nước Đông Âu thành lập Hội đồng Tương trợ Kinh tế (SEV).

Khi đó, giữa hai phe của thế giới đã hình thành sự đối lập. Thời kì này được gọi là "Chiến tranh Lạnh".

Berlin bị phong tỏa

Sau Thế Chiến II, lãnh thổ Đức bị các nước Hoa Kỳ, Anh, Pháp, Liên Xô chiếm giữ.

NẾU LÀM NHƯ VẬY THÌ NHẤT ĐỊNH SẼ BỊ LIÊN XÔ PHẢN ĐỐI QUYẾT LIỆT. KHÔNG NÊN HẤP TẬP VỘI VÀNG.

TIỀN HẠ THỦ VI CƯỜNG, HÃY LẬP TỨC KÍ KẾT HIỆP ĐỊNH HÒA BÌNH VỚI NƯỚC ĐỨC.

PHÁP

HOA KÌ

ANH

BA NƯỚC CHÚNG TA CÓ THỂ KHUẤY ĐỘNG PHONG TRÀO ĐÒI ĐỘC LẬP CỦA NHÂN DÂN TRONG NHỮNG VÙNG BỊ CHIẾM.

Ừ... NHƯNG NẾU VẬY THÌ NƯỚC ĐỨC CŨNG SẼ BỊ CHIA LÀM HAI VIỆC NÀY ĐỐI VỚI NGƯỜI ĐỨC CÓ PHẦN...

Tháng 6 năm 1948, ba nước Mi, Pháp, Anh thực hiện cải cách tiền tệ tại khu vực họ chiếm đóng ở miền tây nước Đức.

VẬY THÌ CHÚNG TA SẼ ĐẨY MẠNH CẢI CÁCH TIỀN TỆ TẠI MIỀN TÂY NƯỚC ĐỨC ĐỂ THỰC HIỆN THỎA THUẬN NÀY.